

Ingyenfüzet: „A háziállatok gondozásáról.“

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség: V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII. József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Rádliós gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 2 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 46. szám.

Vasárnap, november 8.

Az ország helyzete a Népszövetség jelentésének fűkrében

Mint ismeretes, a magyar kormány hónapokkal ezelőtt felkérte a Genfben székelő Nemzetek Szövetségét arra, hogy vizsgálja meg az ország pénzügyi és gazdasági helyzetét. A Nemzetek Szövetsége teljesítette a kormány kívánását és elküldötte szakértőit Budapestre. A külföldi szakértők hosszabb ideig tartó tanulmányozás után elkészítették szakvéleményüket, mely október hó 27-én került nyilvánosságra Budapesten és egyidejűleg Genfben.

A jelentés — mely meglehetősen terjedelmes — az alábbi legfőbb megállapításokat tartalmazza:

A Népszövetség jelentése.

A bevezetésben a szakvélemény a következőket állapítja meg: *Lehetséges, hogy a költségvetési hiánynak és a nyomott gazdasági helyzetnek végeredményben nem belső, hanem az országban kívül álló oka van, nevezetesen a világgazdasági válság, melynek visszahatásai különösen súlyosak egy buzaatermelő országra nézve.*

Magyarország helyzetét azonban — a jelentés szerint — súlyosbította a kiadásoknak a bevételeket meghaladó méréve, külföldi kölcsönöknek tulzott mértékben való igénybevétele és a ki nem elégit hitelelenőrzés. *A világgazdasági helyzet az eddig szerinti valószínűtlenné teszi Magyarország számára külföldi kölcsön felvételét.*

A jelentés egy további pontjában a szakértő bizottság annak a véleményének ad kifejezést, hogy az 1931—32. költségvetési ében az állami bevételek összege nem fogja meghaladni a 800 millió pengőt.

A hatodik pont reámutat arra, ha körülbelül 235 millió pengő összegű adó- és illetékhatralék áll fenn és a kormány reméli, hogy ebből egy rész a folyó ében beszedhető lesz.

A hetedik pont megállapítja, hogy az állam összes adóssága — beleértve az állami üzemeket is — 1.853.6 millió pengő. Az állami szavatosságok teljes összege szeptember hó 30-án 199.8 millió pengő volt.

A nyolcadik pontban a bizottság úgy véli, hogy az állami kiadások csökkentése terén eddig tett intézkedések nem elégségesek: *a kiadások teljes összegét tehát oly színvonalra kellene leszállítani, mely megfelelőbb arányban áll az ország teherbíróképességével.*

A magyar miniszterelnök nyilatkozata.

A kilencedik pont közli Károlyi Gyula gróf miniszterelnök nyilatkozatát, melyet a szakértőkhöz intézett. A nyilatkozat szerint a magyar kormány el van tőkéve arra, hogy a folyó költségvetési év hátralévő részére helyreállítja a költségvetési egyensúlyt és az egész évre 890 millió pengőben szándékozik a

kiadások felső határát megállapítani. A hátralévő nyolc hónapra a kiadások összegét 850 millióra korlátozzák, a jövő évi költségvetést pedig 830 millió pengőre csökkentik. A kormány intézkedéseket fog tenni, hogy valamennyi állami üzem költségvetési egyensulya biztosítottassék. Ezenfelül azzal a tervvel foglalkozik, hogy egyes üzemet — vasgyárakat, szénbányákat — magánkébe adja. A magyar kormány arra fogja kérni a Nemzetek Szövetségét, hogy képviselőt nevezzen ki Budapestre addig, míg az ország pénzügyi stabilitása (állandósága) biztosítva van. *A kormány beszűnteti a buza belföldi árának mesterseges fenntartására irányuló törekvéseit, emellett fogva a folyó pénzügyi év végével megszünteti a boletta-alapot és lebonyolítja a Futura Rt.-nél vállalt érdekeltségeit.* A magyar kormány a külföldi kölcsönök felvételét magánosok vagy közületek részéről az eddiginél erőteljesebben megszigorítja és banktörvényt alkot.

A miniszterelnök nyilatkozata után a jelentés tizedik pontja megállapítja, hogy az ország összes adóssága a külfölddel szemben (tehát külföldi pénzüemben) 4.094 millió pengő. Ebből állami adósság 1.629 millió pengő, a többi közületek, bankok, kereskedelmi és ipari vállalatoké, végül magánosoké. A 4.094 millió pengőből 2.604 millió pengő hosszulejáratu tartozás, míg 1.490 millió pengő közép- és rövidlejáratu tartozás.

A bizottság becslése szerint Magyarország évi kamat- és törlesztési terhe külföldi kölcsönök után (tehát külföldi pénzüben) közel 300 millió pengő értékére rug, ebből az államra 109 millió pengő esik. A bizottság azt hiszi, hogy a magyar kormány, mely tartózkodott tulzott mérvű külföldi kölcsönöktől, nem gyakorolta hatályosan ellenőrző hatáskörét a magyar közületek kölcsön-igénybevétele felett.

A továbbiak során a jelentés reámutat arra, hogy az ország külföldi adósságainak szolgálatát csak akkor láthatja el, ha több árut ad el a külföldnek, mint amennyit vesz tőle, vagyis a mostani helyzetet, mely ennek megfordítottja, sikerül megváltoztatni. A jelentés nem titkolja, hogy e cél megvalósítása elé komoly nehézségek tornyosulnak.

A jelentés megállapítja, hogy 1930 december 12-én a Nemzeti Bank arany- és külföldi pénzkészlete (mely a pengő fedezetéül szolgál) 230 millió pengőre rugott. 1931 szept. 30-án azonban ez a készlet csak 112 millió pengő volt. E nagymérvű csökkenés oka kereshető a behozott áruk ellenértékének kiegyenlítésében, külföldi adósságok törlesztésében és a hazai tőkének az országból való kimenekülésében.

A pengő stabilitásának fenntartására feltétlenül szükséges a behozatalt a legkisebb mértékre korlátozni, abból a célból, hogy minél kevesebb külföldi pénzre legyen szükség. Minden ezidőszert rendelkezésre álló, vagy később rendelkezésre jutó devizát (külföldi pénzt) pedig a Nemzeti Bank rendelkezésére kell bocsátani.

A jelentés tizenhatodik pontja hangsúlyozza, hogy Magyarországnak mindent el kellene követnie, hogy külföldi tartozá-

sainak szolgálatát ellássa, de elismeri, hogy nem áll módjában minden lejáró rövidlejáratú adósságát az esedékességkor megfizetni. A jelentés ezért úgy véli, hogy a külföldi tartozásokra nézve legalább hathónapos meghosszabbítást kell adniok a külföldi hitelezőknek.

A jelentés végül megállapítja, hogy a magyar kérdés nem elszigetelt jelenség, hanem része egy sokkal nagyobb méretű kérdésnek. Ha megvan Magyarországon a szükséges elhatározás, úgy hitele feltétlenül fenntartható.

A Népszövetség pénzügyi bizottságának jelentése a Népszövetség tanácsa elé kerül. Ez lesz hivatva a jelentést határozati javaslatba foglalni és esetleg egyéb javaslatokkal kiegészíteni. Itt említjük meg, hogy a Népszövetség pénzügyi bizottsága a magyar kormány kérésére Mr. Royall Tylert, a bizottság állandó budapesti képviselőjével kinevezte.

A Népszövetség fent ismertetett jelentésének tárgyalását a 33-as országos bizottság megkezdte és a vita befejezése után a képviselőház plénuma (teljessége) elé kerül. Semmi kétség aziránt, hogy a jelentés — a külföldi hitelező államok érdekeinek egyoldali védelme miatt — megfelelő bírálatban fog részesülni.

A 6-os bizottság jelentése.

Mint ismeretes, a 33-as országos bizottság kebeléből Telenky János ny. pénzügyminiszter elnöklése alatt egy szűkebb körű bizottságot küldött ki abból a célból, hogy a már megszavazott költségvetés dologi kiadásaiából torábbi megtakarításokat érjen el. A bizottság feladatát elvégezte és jelentését a 33-as országos bizottság elé terjesztette, mely a Népszövetség szakvéleményével együtt tárgyalja a 6-os bizottság jelentését.

A 6-os bizottság jelentése megállapítja, hogy munkája eredményeképpen 23.134.057 pengő megtakarítást ért el a dologi kiadásoknál. További megtakarítás a folyó költségvetési évben a dologi kiadásoknál már nem érhető el.

A 6-os bizottság azt javasolja, hogy a költségvetés keretén belül eső kiadásokat a jövőben csak minisztertanácsai határozattal lehessen utalványozni. A bizottság az alkalmazottak létszámának apasztását a mai kedvezőtlen viszonyok között nem tartja helyénvalónak. Az állami üzemek súlyos helyzetével kapcsolatban azt javasolja a bizottság, hogy az állami vas-, acél- és gépgyárak összes műveit a magánipar hasonló műveivel egyesíttessék. A bizottság utal arra, hogy a költségvetés egyensúlyra egyik napról a másikra nem állítható helyre. A megtakarítások kérdése csakis az állami élet terén keresztülvendő gyökeres szervezeti változások révén érhető el. Összes állami berendezéseink leegyszerűsítendő, olcsóbbá teendő és közelebbé az állam szervei és az állam lakosai közötti érintkezés. Ezek a megtakarítások azonban a változtatások elrendelése után csak évek múlva érvényesíthetők.

A 6-os bizottság a jövőben a fentemlített változtatások kapcsán elérhető megtakarításokkal fog foglalkozni.

Hogy értékesítjük a 2 és fél millió bortermést?

A Magyar Szőlőbirtokosok Társasköre emlékiratot készített el a borválság kérdésében, melyet eljuttatott a kormányhoz, a 33-as bizottsághoz és a képviselőkhöz. Az emlékirat megállapítja, hogy az új bor ára 6—8 fillér között ingadozik. Az ideiglenes két és félmillió hektoliter és az országos átlagtermés hat hektoliter. A kiscgazda a szőlőtermelés anyagszükségletét sem kapja vissza, a közép- és nagybirtokos vesztesége pedig holdanként 190 pengő. A szőlősgazdák végzetes tönkremenése a befektetett tőkén kívül 6—800.000 ember kenyerét semmisíti meg. A válság valódi oka az, hogy a magyar állam a bor árának rendkívül magas hányadát a maga számára vindikálja és korlátozza a fogyasztást. Rendkívül szerencsétlen az a kapcsolat is, amely a bortermelés és a szesztermelés között fennáll. A fogyasztási adó eltérülésének ugyanis egyik legfőbb akadálya a szeszárdekeltség hatalmi tulajvona. A csemegezőlőre való áttérés elképzelése hibás és kivihetetlen.

Kedvezményben részesülnek azok az adózók, akik adótartozásukat november hó 15-ig befizetik.

A kormány október hó 29-én rendeletet adott ki, mely szerint mindazok az adózók, akik a közadók címén fennálló hátralékaikat, valamint a folyó évi előírásukat legkésőbb folyó évi november hó 15-ig teljes egészükben kiegyenlítik, abban a kivételes kedvezményben részesülnek, hogy az 1931. évi július hó elseje óta befizetett közadók után a késedelmi kamatok, illetve behajtási illeték megfizetése alól mentesülnek.

Az 1931. évi július hó 1. óta már elszámolt késedelmi kamatok és adóbehajtási illetékek a most fizetendő összegekbe betudandók.

A Faluszövetség munkaprogramja.

A Faluszövetség hatalmas programot dolgozott ki, melynek keretében a falu sulyos gazdasági kérdéseit tárgyalja és keresi azokat a módozatokat, amelyekkel a falusi népünk gazdasági erőforrásait gyarapítani, kulturális és szociális bajait pedig enyhíteni lehet. Sohasem volt olyan nagy szükség a Szövetség munkásságára, mint ma, amikor ezernyi bajjal küzd a falu népe. A Faluszövetség minden igaz ügyében ott áll falusi társadalmunk mellett, tanítva, oktatva, buzdítva, mert tudatában van annak, hogy csak a gazdaságilag erős, boldog és megelégedett falu adhat gazdaságilag erős országot. A Faluszövetség november hó folyamán a következő fiókszövetségeket látogatja meg: november 6: Koppányszántó, Törökkoppány, november 7: Somogydöröcske, Szorosad, Víznek, Ófehértó, Kiskunlacháza; november 8: Leányvár, Csérv, Apc, Lőrinci. A szövetség munkássága elé teljes bizalommal és reménnyel tekint a falu népe.

Több mázsza bombát találtak a berlini kommunisták lakásán.

A berlini rendőrség október hó utolsó napjain általános razziaát tartott a kommunistagyanus egyének elfogatására. A razzia nem várt eredménnyel végződött, mert több régóta keresett kommunista vezér került a rendőrség kezére és a kommunistáknál lefoglalt anyag megdöbbentő fényt vetett arra a város aknamunkára, amely már hónapok óta folyt a német birodalomban. Ugyanis több kommunista lakásán három métermázsza sulyos robbantószeret, gyutacsot és bombaalkatrészt találtak. A rettenetes bombamenyiség egy egész város elpusztítására elegendő. A razzia alkalmával két nyomtatott könyvet is találtak, amelynek egyes fejezetei arra oktatják ki a kommunistákat, hogy hol és milyen módon kell elkövetni a bombamerényleteket. Überbrück Nikolaus berlini villamoskalauz, kommunista agitátor lakásán egy métermázsza sulyos robbanóanyagot foglalt le a rendőrség. Überbrück lakásán villamos forrasztógépeket is találtak, amelyek a bombakészítésnél használt a kommunista agitátor. Ugyanennél a kommunistánál megtalálták az összes német vasutak teljes térképét és ráakadtak a biatorbágyi viadukt pontos tervrajzára is. Überbrück lakásán még több száz rőpiratot foglaltak le, amelyek arról oktatják ki a kommunistákat, hogyan viselkedjenek a rendőrséggel vívott közelharcokban.

A berlini házkutatások sikere után Sziléziában és Schleswig-Holsteinben is megindították a nyomozást, mivel alapos gyanu merült fel, hogy a német főváros kommunistái ezekről a vidékekről szereztek be a robbanószerkeket. A kommunisták letartóztatása után a rendőrség az egyik kommunista vezérnél egy moszkvai levelet talált, amelyet Gutsev, Moszkvában élő német kommunista népbiztos írt a berlini kommunisták robbantó osztagához. A moszkvai levél alapján a rendőrség újabb letartóztatásokat fogatosított. A rendőrség véleménye szerint Berlinben még több titkos robbanóanyagraktár van pinekben és a kommunisták lakásán. A nyomozást most ebben az irányban teljes erővel folytatják.

Megszűnik a boletta; nem folytatják tovább az árfartó (intervenciós) gabonavásárlást, de a kormány olyan támogatást fog nyújtani, mely nemcsak a gabonafermelésen, hanem a mezőgazdaság minden ágán megfelelő mértékben segít.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök a bolettával és az állami ártartó (intervenciós) gabonavásárlásokkal kapcsolatban a következő nyilatkozatot tette:

— A buzaáraknak a világhírción beállott általános nagy esése erős mértékben sujtotta a magyar mezőgazdaságot. Ezt ellensúlyozandó, a magyar kormány 1930-ban részben a boletta bevezetésével, részben a Futura által eszközölt intervenciós vásárlásokkal akart a gazdákon segíteni. Akkor remélni lehetett, hogy a buzaárak hirtelen esése csak átmeneti jelenség és hogy ezek az intézkedések az átmeneti nehézségeken átsegítik a gazdákat.

— A buzaárak alacsony színvonalában azonban tartósan bizonyult és jelenleg kevés kilátás van arra, hogy e téren javulás álljon be. Ezért továbbra sem az intervenciós vá-

sárlás, sem a bolettarendszer fenn nem tartható.

— A kincstár jelenlegi pénzügyi helyzete ezenfelül a lehetőségét is kizárja annak, hogy a kormány az intervenciós vásárlást tovább folytathassa, illetve a bolettarendszert fenntarthatja.

— A magyar kormány már hetekkel ezelőtt elhatározta, hogy e segítőmóddokkal felhagy, a Futura állami üzleteit likvidálni fogja és a bolettarendszert az ideiglenes lebonyolítása után nem tartja fenn. Más módokat kell a kormánynak alkalmazni avégből, hogy a mezőgazdaság erősödését előmozdítsa. Erre vonatkozólag tervek már kidolgozás alatt vannak és olyképpen keressük a megoldást, hogy ne csak egy termelési ág, de az egész mezőgazdaság érezze annak előnyös hatását.

A földművelésügyi miniszter fogja megszabni a tej termelői és fogyasztói árát.

Budapesten csak az a termelő hozhat 50 liternél több tejet forgalomba, akinek termelői igazolványa van. — Akinek nincs igazolványa, csak 50 liternél kevesebb tejet hozhat be. — A tejtrendelet ismertetése.

A kormány október hó 29-én rendeletet adott ki a tejforgalom szabályozásáról. A rendelet legfontosabb intézkedései a következők:

A földművelésügyi miniszter az országban megtilthatja tejszarnoki, tejgyűjtőtelepi, tejkereskedelmi, tejtermékeket feldolgozó vállalat, ipar részére új iparengedélyek kiadását. Nem tilthatja meg azonban akkor, ha tejtermelő, vagy tejtermelői egyesülése kíván iparengedélyt szerezni. Kizárólag azért, hogy a részükről termelt tejet forgalomba hozzák. Budapesten új iparengedély csak akkor adható, ha a vállalat napi teljesítő képessége legalább 10.000 litert elér.

A földművelésügyi miniszter a tejjavallatok üzemeltetési felülvizsgálhatja és ha nyomós ok forog fenn, az iparengedélyt a tulajdonostól elvonhatja.

A földművelésügyi miniszter megszabhatja a tejnek úgy a termelői, mint a kiskereskedelmi fogyasztói árát; megállapíthatja azt a mértéket, melynél magasabb a tejjavallatok a tej budapesti eladási árának meghatározásánál költségek és nyereség címén nem számíthatnak fel; megállapíthatja az elárusítói jutalék legmagasabb mértékét; kötelezheti a Budapest területén működő tejjavallatokat tejesztási és eladási rendszerüknek okszerűbb beosztására és egyszerűítésére; korlátozhatja Budapest területén a tej kiskereskedelmi eladásával foglalkozó tejjelők számát és ezeknek, valamint egyéb üzleteknek (fűszeres, pék, stb.) működését a napi forgalom megfelelő mértékéhez kötheti.

A pestkörnyéki tejtermelők szempontjából az alábbi rendelkezések fontosak:

Budapest székesfőváros területén tejet napi 50 liter meghaladó mennyiségben csak termelői igazolvánnyal ellátott termelő, tejszarnok, illetőleg tejkereskedelmi vállalat hozhat forgalomba.

A termelői igazolvánnyal ellátott termelő csak saját termelésű tejet adhatja el és pedig közvetlenül a fogyasztónak, de közintézménynek, szanatóriumnak, kórháznak, nevelőintézetnek, vendéglőnek, kávéháznak, kávémérésnek, cukrászának és hasonló üzemeknek is.

A termelői igazolvány megszerzésének feltételeit és módját a földművelésügyi miniszter állapítja meg; amikoris érvényüket veszítik a Budapest törvényhatósága által eddig kiadott termelői igazolványok, ha napi ötven liter meghaladó mennyiségre szólnak.

Az a termelő, akinek termelői igazolványa nincs, Budapesten tejet csak napi 50 liternél kevesebbet hozhat forgalomba és csak a nyílt piacokon, vásárcsarnokokban, vagy megrendelésre, házhoz szállítva. A földművelésügyi miniszter a fenti rendelkezéseket más helységekre is kiterjesztheti.

Tejet házról-házra járva eladásra kínálni nem szabad.

A rendelet a következő büntető intézkedéseket tartalmazza: Aki termelői igazolvány nélkül napi 50 liternél több tejet hoz forgalomba; aki napi 50 liternél kevesebb tejet hoz forgalomba, az a termelői igazolvánnyal el nem látott termelő, aki másutt adja el a tejet, mint ahol a rendelet megengedi; aki tejet a termelőnek a megállapítottnál alacsonyabb árat fizet; aki a tej eladási árának meghatározásánál a megszabottnál magasabb költséget és nyereséget vesz számításba; aki a megszabott viszontelárusítói jutaléknál magasabbat kínál, ad, követel, köt ki, vagy fogad el; aki a tejet, házról-házra járva, eladásra kínálja; kihágást követ el és két hónapig terjedhető elzárással büntetendő. A pénzbüntetés legmagasabb összege: nyolcezer pengő.

A rendelet a földművelésügyi miniszter által megjelölt napon lép életbe. Ez annyit jelent, hogy a rendelet még nem lépett életbe. Erre tehát egy későbbi időpontban kerül sor.

Az angol nemzeti kormány.

mely a most lezajlott választásokon elseperte a munkáspártot. Középen ül: MacDonalddal miniszterelnök.

A beteg szegények orvosi ápolásáról, továbbá az egészséges szegények segélyezéséről lakóhelyük gondoskodni kötelek.

A nyilvános betegápolásról és szegényellátásról szóló kormányrendelet ismeretése.

Mult heti számunkban hírül adtuk, hogy a 33-as országos bizottság letárgyalta és elfogadta az ugynevezett kórházrendeletet és már akkor jeleztük, hogy a nagyfontosságú rendelet legfőbb intézkedéseiről — a rendelet megjelenése után — részletesen tájékoztatjuk lapunk olvasóit.

A rendelet a *Budapesti Közlöny* (hivatalos lap) október hó 25-iki számában jelent meg és a következő címet viseli: „A m. kir. minisztériumnak 1931. évi 6000. M. E. számú rendelete a nyilvános betegápolás, az állami gyermekvédelem és a szegényellátás költségeinek fedezéséről”.

Mikor nem kell kórházápolási költséget fizetni?

A rendeletnek azokat az intézkedéseit, melyek a falusi nép szempontjából nagyjelentőségűek, az alábbiakban ismertetjük:

A kórházi ápolás költségét és a kórházba való szállítás költségét általában a beteg fedezi: ha azonban fizetése képtelen, akkor a költségeket a háztartáson, a szülőn, vagy a gyermekek hajtják be. A nagyszülő fizetési kötelezettségét a rendelet megszüntette. (Ha például valakinek öreg édesanyja beteg és fizetni nem tud, a kórházi ápolás költségét a fia, vagy leánya köteles megfizetni. Ha a feleség beteg, a költségeket a férj fizeti és így tovább).

A rendeletnek egy rendkívül fontos pontja a gazdasági cseléd kórházi ápolásának költségeiről intézkedik. A gazdasági cseléd kórházi ápolási költségeit harminc napon át a gazda viseli akkor, ha a kórházi ápolás napját közvetlenül megelőzően legalább tizenöt napon át a cseléd a gazda szolgálatában állott. Ha azonban a gazdasági cseléd betegségét szándékosan vagy gondatlanságból maga a gazda okozta, akkor a kórházi ápolás költségeit a cseléd teljes felgyógyulásáig a gazda köteles fizetni, akár szolgált nála a cseléd tizenöt napig, akár nem.

A rendelet a továbbiakban felsorolja mindazokat az eseteket, amikor a kórházi ápolási költségeket sem a beteg, sem hozzátartozói nem kötelesek megfizetni. Mentések a kórházi költségek megfizetése alól:

1. a kórházban szülő nők és szülöttük a gyermekágyi fekvés befejezéséig, ha vagyonatlanok;
2. a ragadós és fertőző betegség miatt hatósági rendelkezés alapján kórházban ápoltak, ha vagyonatlanok;
3. a nemibetegség és trachoma miatt kórházban ápoltak, ha vagyonatlanok;
4. a kórházban ápolat hadirokkantak, ha az ápolási költség megfizetése létfontosságúan súlyosan érintené.

A felsorolt eseteken kívül a kórházi ápolási költségek egészben vagy részben elengedhetők akkor, ha azoknak behajtása az ápolatra, illetőleg hozzátartozóra gazdasági létüket veszélyeztető súlyos terhet jelent. Az elengedés kérdésében az alispán, illetőleg a törvényhatósági város polgármestere és a kórház felelős vezetője dönt. A döntés ellen fellebbezni lehet a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszterhez.

A kórházi ápolási költségek viselése kérdésében felmerülő viták ügyekben nagy- és kisközségekben a főszolgabíró, törvényhatósági jogú és megyei városban a polgármester határoz. A főszolgabíró és megyei város polgármestereinek határozata ellen fellebbezésnek van helye az alispánhoz, akinek határozata ellen panasz tehető a m. kir. közigazgatási bírósághoz.

Ki fizet betegápolási pótdátót?

A rendelet ezután a nyilvános betegápolási és gyermekgondozási pótdátóról szól, melyet a kórházi költségekhez való

hozzájárulás és a gyermekmenhelyek kötelékébe felvett gyermekek gondozásának céljaira használnak fel. A pótdátó alapja a földadó, a házádo, az 5 százalékos kulcs alapján kivett általános kereseti adó, a lársulati adó és a tuntiéme-adó. A szolgálati viszonyban álló munkavállalók (alkalmazottak) ezt a pótdátót nem fizetik. A pótdátó kulcsát a pénzügyminiszter évről-évre állapítja meg.

A szegény betegről a lakóhely gondoskodik.

A községek vagy városok az állam által a pótdátóból engedélyezett hozzájárulás felhasználásával kötelesek a szegény betegek részére a hatósági orvosi vagy a népjóléti minisztertől felhatalmazott magánorvos által rendelt gyógyszerek és a szükséges gyógyászati segédesszközök költségeit fedezni. A kórházi ápolásban nem részesülő szegény betegekről, gyógyíthatatlanságról, hülyékről, siketnémákról, vakokról és nyomorékokról — amennyiben más ellátásban nem részesülhetnek — a lakóhely gondoskodik.

Az egészséges szegények segélyezése.

A rendelet ezután a nem beteg szegények ellátásáról intézkedik és kimondja, hogy a megélni nem tudó szegényeket a község vagy város látja el, melynek területén a szegény tartózkodik akkor, amikor segélyezésre szorul. Ezt a helyet a rendelet tartózkodási helynek nevezi. A tartózkodási hely tehát köteles gondoskodni a szegényről, de a segélyezés költségeit megtérítheti a szegény lakóhelyével, ha a segélyezés költsége több, mint husz pengő. Lakóhely alatt a rendelet azt a községet vagy várost érti, melynek területén a szegény a legutolsó öt év alatt egyhuzamban három évig lakott. Ha sehohsem lakott egyhuzamban három évig, az a lakóhelye, ahol a legutolsó öt év alatt a leghosszabb időt töltötte.

Egy lényeges pont lehetővé teszi azt is, hogy az állandó segélyre szoruló szegény tartózkodási helyéről lakóhelyére szállítás abban az esetben, ha lakóhely ezt így kívánja. A szállítási költség a lakóhelyet terheli. Ha azonban csak átmeneti segélyezés szükséges, vagy ha a lakóhely az állandó segélyezés költségeit vállalja, visszaszállításnak helye nincs.

A község, vagy város a szegénysegélyezés költségeit vagy azoknak egy részét — kellő indokok alapján — a segélyezettől visszakövetelheti, sőt a segélyezett háztartásától, szülőjétől vagy gyermekétől is visszakövetelheti.

Abban a kérdésben, hogy valaki segélyre szorul-e, vagy sem és milyen módon, községekben a képviselőtestület, a városokban a polgármester dönt. Határozatok ellen fellebbezni lehet az alispánhoz, aki végérvényesen határoz.

Abban a kérdésben, hogy a szegénysegélyezési költségeket viselni-e tartozik a község, vagy a segélyezett hozzátartozói, községekben a járási főszolgabíró dönt, akinek határozata ellen az alispánhoz lehet fellebbezni. Az alispán döntése ellen panasszal lehet élni a közigazgatási bírósághoz.

*

A rendelet 1931. évi november hó 1-én lépett életbe. Külön rendelet fogja szabályozni — későbbi időpontban — a kórházba való felvételnek, az ápolási költségek megállapításának, behajtásának módját; a szegények orvosszettel való ellátásának, továbbá segélyezésének előfeltételeit, módját és mértékét, stb.

Az újabb rendeleteket természetesen a Vasárnap — megjelenésük után — nyomban közölni fogja. Most pedig még arra kéri olvasóit, gondosan tanulmányozzák át a fent közölt rendeletet és ismertessék meg ismerőseikkel is. Nagyon kívánatos lenne, ha a Faluszövetség fiókjai egy-egy előadás, vagy felolvasás keretében behatóan megmagyaráznák tagjaiknak a rendelet nagyfontosságú intézkedéseit.

„Baromfitömő-készülék“-kel

egy perc alatt tömhet és a fulladás ki van zárva és a jószág nem törődik. Sok időt nyer és könnyedén dolgozhat. Olcsó. Ha tíz libát kitömött, már meg térült az ára. Kérje a 2. sz. árjegyzéket ingyen. Cím:

KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.

Le kell szállítani a földreform-földek árát!

A földművesember életében szomorú hónap a november. Lejárat, fizetés, téli gondok ideje. Tetejében ott van még a hideg metsző szél, a tél előhírnöke. A faluvégi apró házakban mind a három együtt van.

A lejárat, mert a földreformos földeket törleszteni kell, a pénzhíány, mert üres a nép erszénye és a sovány nyári aratás utáni félelem, hogy mit hoz ez a tél? Mert soha nem volt olyan szomorú a magyar falu ege, mint ma. A gazdasági pangás hulláma már-már elöntötte. Járják csüggedten az őszi vásárokat, kinálják a jószágot, — csakhogynem ingyen adják — lesik az emberpiacon a kenyeret jelentő munkát, de mindhiába, nincs vevő, nem kell a jószág, nincs munka, kereset, napszám.

És most mégis fizetni kellene. A földhözjutott kisembereket fenyegeti a törlesztés réme. Esedékes a földért járó részlet. Esedékes a fizetés. Már a tavalyi esztendőben is csak úgy ment a dolog, hogy egyszerűen elengedték a járandóság egyharmadát. Ha meg nem tették volna, akkor sorba egymásután kilakoltatták volna a szegény földhözragadt embereket azokból az apró házakból, amit családi segítséggel éjjel-nappal felépített — mint fecske a fészket — azokból a keskeny földekből, amelyek a határokon kiszabtak a háború hőseinek, a falu szegénységének.

Most újra kísért a fizetés. Tetézi az őszi gondokat. Tenni kell tehát újra valamit, mert sokan, nagyon sokan várják. Megnyugvással tölt el bennünket, hogy a kormány ebben az évben is el fogja engedni az évi törlesztő részletek egyharmadát. Reméljük azonban, hogy azt a husz millió pengőre rugó összeget, melyet ez az elengedés jelent, nem a koldusszegény államkincstár, hanem a megváltást szenvedett birtokosok fogják megfizetni, akik a földek árának kétharmadát készpénzben, egyharmadát kötvényekben kapják meg.

Mindez azonban nem elég. A kérdést gyökeresen nem oldja meg. Ez csak olyan félmunka. Bele kell tehát egyszer vágni már a fejszét a kérdés velejébe, hogy békeesség legyen a szegénység, a földhözjutottak soraiban.

A kiosztott földek árát törvényes uton, bírói ítélettel szabták meg. Az akkori forgalmi áron. Azóta az ítélet és az ár megmaradt, de az élet messze elszaladt tőle. A búzának alig van ára. Ezek az apró földek azonban megtartották a régi áraikat. Minden megváltozott, csak a kiosztott földek ára nem, az maradt a régi.

Lassan azután egész furcsa helyzet állt elő. Ott tartunk, hogy a kiosztott másod-, harmadrangu vizenyős, posványos földek ára még mindig 800—1100 pengő között mozog holdanként, amikor ma szabadkézből még 150, 200, 300 pengőt sem kapna érte a gazdája.

Az élet a megváltást szenvedett birtokos javára bilentette a mérleget, mert a bíróilag elvett földekért olyan összeget kap, amellyel ma kétszer akkora birtokot vehet, mint amilyent megváltottak tőle. Jó üzletet csinált tehát a birtokos.

Bár az állam nem fizetheti meg az elengedett milliókat mai pénztelenségében, mégis meg lehet oldani ezt a fájós kérdést. Ne az ötvenkét esztendő vételár évenkénti bérleteinek egyharmadát engedjék el, hanem új bírói ítélettel gyökeresen változtassák meg a kiosztott földek árát.

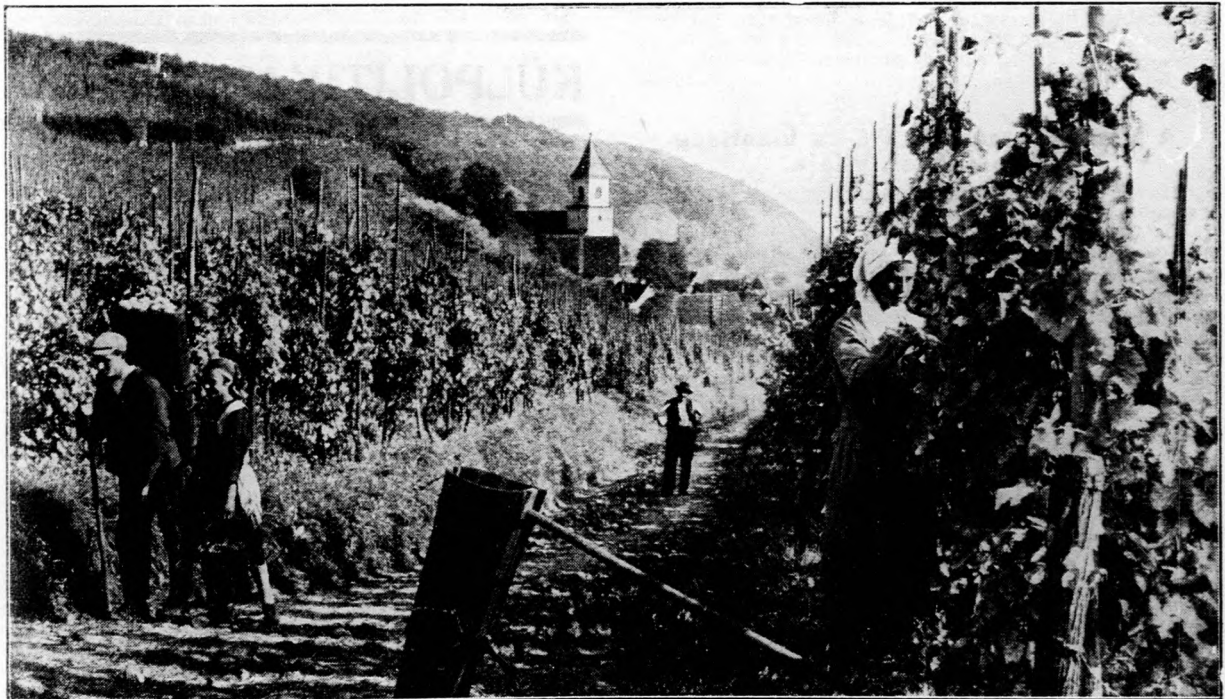
Igazítsák, szállítsák le az egyes vidékek forgalmi árának megfelelően a földeket, mert a mai hihetetlen árak mellett csak a megváltást szenvedett jár jól.

Az a sok százezer szegény magyar fellélekzik, ha a tényleges napi árat fizetheti majd a kiosztott földecskéért, nem pedig a mostanit, mely kétszer, háromszor is több a forgalmi értéknél. Csak egy új bírói ítélet kell hozzá.

A tulmagasan megállapított földvételárat szállítsák tehát le, úgy, hogy egyszer már a kisembernek is haszna legyen belőle.

Jöjjön tehát a megértő, gyors, költségnélküli új megállapítás. Várja a földreformosok nagy serege. Mert az új kormánytól ilyen cselekedetet remél a falu népe.

Sz. L.

Az egykor vidám szüret, melyből ma már nem fakad öröm.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Adókat-elengedés és tejrrendelet.

A 33-as országos bizottság október hó 28-án ülést tartott, amelyen Vargha Imre pénzügyi államtitkár ismertette a *hátralelt kamatok elengedésére, illetőleg a befizetendő hátralelt kamatoknak az adótökhöz való hozzászámítására vonatkozó rendelettervezetet*. Az államtitkár hangsúlyozta, hogy a megadott kedvezmény csak most, egyetleneszer történni: *november 15-ike után azonban a legnagyobb érdeklődés a behajtás terén eljárni*. Esetleg a már megadott halasztásokat is felülvizsgálja és ha nem eléggé megokoltak, visszavonja. A részletfizetési feltételek betartását a legszigorúbban ellenőriztetni.

A bizottság a rendelettervezetet elfogadta.

A rendelet ismertetését lapunk más helyén találja meg az olvasó.

Ezután áttértek a *tejjforgalom szabályozása érdekében* kiadandó rendelet megvitására. A rendelettervezetet *Marschall Ferenc* előadó ismertette. A vita után *Trády Béla* földművelésügyi miniszter azt hangsúlyozta, hogy ma a Budapestre jövő tej *termelői ára átlagban 18 fillér, a kannafej fogyasztási ára pedig 36 fillér, a palackfej pedig 44 fillér*. Ezt a különbséget tovább nem lehet fenntartani. Nem gondol arra, hogy a Budapest-környéki termelőket megfossza kenyérkeresetük lehetőségétől. A rendelettervezetet a bizottság elfogadta.

A rendelet részletes ismertetését lapunk más helyén találja meg az olvasó.

Csökkentik a külföldön élő nyugdíjasok illetményeit.

A 33-as országos bizottság október hó 29-én tartott ülésén *Temesváry Imre* előadó ismertette a *külföldön tartózkodó közszolgálati nyugdíjasok, özvegyek és árvaok ellátási díjainak újabb szabályozásáról* szóló rendeletet. A rendelet szerint a külföldön élő nyugdíjasok 1932. január hó 1-től kezdve, a *havi 200 pengő felüli résznek csak felét kapják, az összes nyugdíj hátré összege pedig nem haladhatja meg az 500 pengőt. A lakás-pénzt a budapesti lakbér 60 százalékára csökkentik*. Ha azonban visszatérnek Magyarországra, akkor megkapják a nálunk érvényes teljes nyugdíjat. A bizottság a rendelettervezetet elfogadta.

Ezután *Vargha Imre* pénzügyi államtitkár ismertette az *illetékek újabb megállapítása tárgyában* már kiadott rendelet módosításának tervezetét. A módosítás lényege az, hogy *egyrészt az 50 pengőnél kisebb értékű perekben a kereset és más beadványok illetékét 50 fillérről 30 fillérré csökkentik, másrészt a többi beadványok és jegyzőkönyvek legnagyobb illeték-összegét 10 pengőre korlátozzák*.

A Népszövetség és a 6-os bizottság jelentésének vitája.

Ezután áttért a bizottság az *egyevezett 6-os bizottság és a népszövetségi jelentés együttes tárgyalására*.

Örfy Imre felszólalásában kifogásolta a Népszövetség hitel- és valutapolitika terén adott tanácsait, mert azok *kívihetetlenek*. Aggodalommal tölti el, hogy a *baza árának mesterséges fenntartására irányuló törekvést fel kell adni*. *Walko Lajos* külügyminiszter kijelentette, hogy a *mezőgazdaság támogatása* a mai árak mellett semmiesetre sem kerülhet el. *A kormány a buzaártermelés egyoldalú támogatása helyett más módszert választ*. Erre vonatkozó tervek kidolgozás alatt vannak. *Egry Aurél* kevésnek tartja azt a hat hónapot, melyet a *Népszövetség jelentése rövidlejtáratu külföldi hitelek meghosszabbítására javasol*. Nem volna helyes ahhoz sem ragaszkodni, hogy *külföldi tartozásaink töké- és kamatszolgáltatását minden körülmények között teljesítsük. Csak addig fizethetünk, míg az ország érdekei megengedik*.

A 33-as bizottság október hó 30-iki ülésén tovább folytatták a *népszövetségi bizottság és a 6-os bizottság jelentésének vitáját*. *Chorin Ferenc* megállapította, hogy az államháztartásunk mai helyzetében *lehetetlen külföldi adósságaink kamatait külföldi pénzben megfizetni*. Ha ezt tennék, akkor a *nyersanyaghiány* miatt megállna ipari termelésünk jelentékeny része. *Szterényi József* báró azt hangsúlyozta, hogy a Népszövetség tulajdonképpen ellenőrt küldött ide, hogy az adós ország vagyoni állapotát megállapítsa. Jellemző, hogy a népszövetségi bizottság tagjai a mezőgazdaság tényezőit sem hallgat-

ták meg. Meg van győződve arról, hogy a *bizottság által javasolt hathónapos meghosszabbítás külföldi, rövidlejtáratu hiteleknek nem tesz eleget*. *Wolff Károly* szerint a népszövetségi bizottság jelentése nem tartalmaz egyebet, mint a *ridég hitelezői érdekek szempontjainak érvényesítését*.

Walkó Lajos külügyminiszter ezután felvilágosítással szolgált a Népszövetség jelentésének néhány pontjára nézve, majd *Lakatos Gyula* hangsúlyozta, hogy az ország érdekeit előbbre kell helyezniük annál, hogy *külföldi adósságaink kamatait külföldi pénzben megfizessük*.

A 33-as bizottság legközelebbi ülését *november hó 4-én tartja*.

Az Egységspárt és az agrárblokk értekezlete.

Az *Egységspárt* október hó 29-én értekezletet tartott, melyen *Erődy-István* Tihámér azt kérte, hogy a *huszonöt százalékos és kisebb kategóriájú hadirokkantaknál és hadözvegyeknél engedjék el a kezelési járulékokat*. *Korödy-Katona János* belterjesztette az agrárblokknak azt a határozatát, amelyben tiltakozik a *szovjettel való mindennemű gazdasági kapcsolat felvétele ellen*.

Zsitray Tibor igazságügyminiszter ismertette ezután a *részvénytörvény* mellett, melynek az a lényege, hogy a részvénytársaságok vezetőinek fizetését, valamint tantiémjeit arányba akarják hozni a részvénytársaság jövedelmével és a részvényeseknek juttatott osztalékkal.

Az értekezletet pártvaesora követte.

A Kormányzó Úr lemondott tiszteletdíjának 15 százalékáról.

Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója, tiszteletdíjának 15 százalékáról — ami évenként 18.000 pengőnek felel meg — lemondott, ezzel is tanujelét kívánván adni annak, hogy *ennyire együtt érez a nemzettel és ennyire osztozni akar minden alkalommal annak viszonytalagjaiban*. A Kormányzó Úr a múlt évben rendelkezési alapjából 10.000 pengőrel mondott le, ez évben pedig a közelmúltban 10.000 pengővel járult hozzá feleségének, *Horthy Miklósnénak* inségakciójához. A kormányzó Úr elhatározása annál is inkább figyelemreméltó, mert az *összes államfők között a magyar államfő részesül a legkisebb tiszteletdíjban*.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A munkáspárt megsemmisítő vereséget szenvedett az angol választásokon. Az elmúlt héten zajlottak le az angol alsóházi választások, melyek egyszerűen elseperték a munkáspártot. Jóllehet ez a párt az előző parlament legbatalmasabb pártja volt. A *nemzeti kormányt támogató pártokra 555 mandátum*, az ellenzékre 53 mandátum esett. A kormánypártok közül a konzervatív-párt 472 mandátumot szerzett, olyan többséget, amire még nem volt eset az angol alsóházban. Jellemző, hogy az *összes munkáspárti vezeték, köztük Henderson is, a volt munkáspárti kormány külügyminisztere, kibuktak*. *MacDonald* miniszterelnök természetesen mandátumot kapott.

Az angol lapok a nemzeti kormány káprázatos diadalát a nemzeti összefogás győzelmének tekintik. Ezzel szemben — írják — a *szocialista vezeték maguk okozták a munkáspárti összeomlást ostobaságukkal, gyávagságukkal és rövidlátásukkal*. Az *angol nép megismerte a szocialistákat és többé már nem kér belőlük*. A választások eredménye Angliában rendkívüli lelkesedést keltett és az a remény, hogy a nemzeti kormány öriaszi többsége helyre fogja állítani Anglia gazdasági, pénzügyi és politikai egyensúlyát.

Francia hírlapíró a trianoni „botrányról”. *Gabriel Gobron* francia hírlapíró legutóbb cikkeket írt a trianoni békeszerződésről, melyet taláiban trianoni „botrányoknak” nevez. Cikkében megállapítja, hogy a trianoni békéhez hasonló szörnyűség még nem volt a világtörténelemben. Bizonyos azonban, hogy *legálább a Rothermere-határok nem kések sokáig*, mert a nemzetközi igazságérzet mind nagyobb erőre kap.

MEZŐGAZDASÁG

A vetési vagy pápistavarju.

Irtá: Urbányi Jenő dr.

Mindenki ismeri ezt a szép, feketeszínű, nagy csapatokban megjelenő vándormadarunkat. Sokan nem szeretik és kártétele miatt üldözik. Pedig ha tudnák, hogy kártétele milyen csekélység ahhoz a nagy haszonhoz képest, melyet a mezőgazdaságnak hajtanak, akkor biztosan nem irtanák és üldöznék, hanem inkább istápolnák a pápistavarjut.

E madarat azért tartjuk hasznosnak, mert pusztítja mezőgazdasági növényeink legveszedelmesebb állati ellenségeit. Így elfogyaszt temérdek drótférget, cserebogárpajort, földi hernyót, répaormányost, szöcskét, sáskát, stb. rovar. Már pedig éppen ezek a gazdasági kártévők azok, melyek ellen — sajnos — csak, vagy óriási anyagi áldozatot kívánó módszerekkel, pl. szedetéssel lehet segíteni, vagy pedig még ezzel se remélhetjük a baj leküzdését. A vetési varju tehát itt ingeny dolgozó, hatásos munkát végző, szinte pótolhatatlan, s így nagy értéket képviselő segítő társa a földművesnek.

Nem lehet tagadni, hogy nem tisztán rovarokkal él, hanem magvakat is fogyaszt. De csak akkor, ha rovar-eleséget nem talál. Ilyen esetekben bizony nem csekély kárt is okoz a gabonában és tengeriben, mert kikaparja a földből a vetőmagot és kihuzogatja a fiatal növénykéket. Ha tehát valahol túlságosan elszaporodott és rovar-eleség hiányában növényi eledelre szorul, ott helyénvaló az üldözése, illetőleg gyérítése.

De csakis ilyen esetekben! Általában nem szabad ellenséget látni benne. Ha földjeinken a felsorolt káros rovarok elhatalmasodtak, akkor inkább részesítsük védelemben a vetési varjut.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

A mezőgazdasági gép-adósságokat — a gazdák ma nem tudják fizetni.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület műszaki szakosztálya és a Szántógéptulajdonosok Országos Szövetségének választmányja legutóbb ílést tartott, melyen Rothmeyer Imre gazdasági tanácsos ismertette, hogy a külföldi traktorokhoz szükséges alkatrészek beszerzése során felmerülő nehézségek miatt kívánatos lenne ezek belföldi előállítását. Az állami ákei keretben vásárolt traktorok és általában a mezőgazdasági gépek vásárlása után fennálló tartozásokat a mai gazdasági viszonyok között a gazdatársadalom nem bírja fizetni. Az ilyen módon bajba jutott gazdák helyzetének enyhítésére elhatározta a vezetőség, hogy lépéseket fog tenni a hitellek konverziója érdekében, másfelől a traktoroknak, mint nélkülözhetetlen termelési eszközöknek a végrehajtások alól való mentesítést fogja kérni.

A termelőszövetkezeti értekezlet folytatása.

A Magyarországi Szövetkezeti Szövetség október hó 29-én délután folytatta termelőszövetkezeti értekezletét. Krudy Ferenc dr., ny. főispán felszólalásában rámutatott a mezőgazdasági termelés rendszertelenségére. Ezért egységes, átfogó termelési program létesítendő, amelyben az állami közigazgatásnak, a hitelintézetnek és a szövetkezeti szervezetnek együtt kell haladnia. Tarján Vilmos vezérigazgató a termelés szövetkezeti megszervezését teljhatalmu kormánybiztos kezébe kívánja letenni. Groffits Gábor, a magyarvári gazdasági akadémia igazgatója a mezőgazdasági szakismeretek fejlesztését, a kisgazdák részére való állandó és rendszeres szaktanácsadást, a gyakori szövetkezeti oktatás elmélyítését, kísérleti célekből mintatermelőszövetkezetek létesítését, az ipari munkanél-

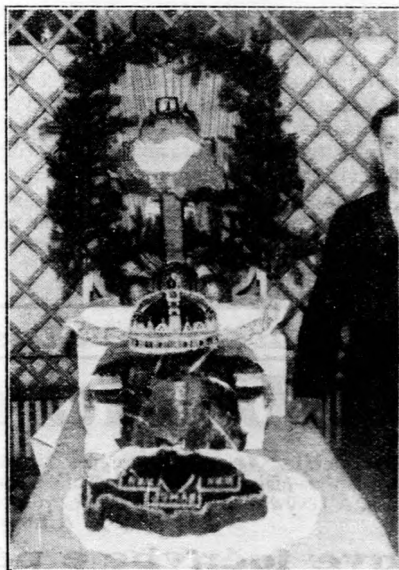
külieknek szövetkezeti területen való elhelyezését, a termelőszövetkezetek érdekében országos propaganda megindítását javasolta. Kirschhank Ödön esperes-plébános (Pécsvárad) kifejtette, hogy a szövetkezeteknek kötelességük olyan politikát folytatni, amely a kisemberek érdekeit szolgálja. A magyar szövetkezeti életnek erős pénzügyi szervezetre van szüksége. Ez nem lehet más, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet, amely a magyar szövetkezetek bankja, hitelállító szerve és pénzügygyógyító helye kell, hogy legyen. Végül Balogh Elemér dr., a Hangya vezérigazgatója, tette meg észrevételeit a hozzászólásokra.

A miniszterelnök a szövetkezetekről.

Károlyi Gyula gróf miniszterelnök legutóbb a Keresztény gazdasági és szociális pártban azt a kijelentést tette, hogy nagy barátja a szövetkezeteknek, ha azokat jól vezetik. Ebben az országban a kisgazdák szempontjából ideális dolog a szövetkezetek elmulasztása. Gazdasági életünk most szükséges átforgatása is a szövetkezetek szaporítását kívánja. Minél intenzívebbé akarják tenni a termelést, annál inkább szövetkezetekbe kell tömöríteni a kisgazdákat. Tevékeny példát másképpen elképzelni sem lehet és a termelés más ágaiban is igen hasznosak lehetnek a szövetkezetek.

A fővárosi sörgyárak százezerpengős adománya az inségakcióra. Nemes áldozatkészségről tettek tanúságot a fővárosi sörgyárak, amikor a napokban százezerpengős értékű adományt juttattak a Kormányzó Ur felesége inségakciójának. A Dreher Antal Sörfőzdéi Részvénytársaság, az Első Magyar Részvény Sörfőzde, a Hagenmacher Kőbányai és Budafoki Sörgyárak, a Kőbányai Polgári Sörfőzde Részvénytársaság és a Fővárosi Sörfőzde a Kormányzóné segélyakciójára, a szegények között való kiosztásra százezer ebédet ajánlott fel. Az ebédeket a székesfővárosban és környékén több vendéglőben december elsejétől naponként ezer ember részére osztják ki. Minden ebéd deciliter levesből, hat dekagramm húsból, főzelékből és kenyérből áll. Az ebédhez minden étkező egy pohár sört is kap. Az adomány értéke százezer pengő.

Iskolaavatás Kunszentmiklóson. Lélekemelő ünnepség keretében avatták föl október hó 25-én Kunszentmiklós új gimnáziumát. Az iskolavátáson a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviselőjében Petri Pál dr. államtitkár jelent meg, s az iskolaavató beszédet Rarusz László református püspök mondotta.

Magyarország térképe és jelvényei cukrász-termékekből.

Őszi dal.

Sárgulnak a lombok a fán,
Őszi szél suhan el a táj felett.
Hol még nemrég meleg nyár volt,
Ránk lehel az őszi szél a telet.

Sárgulnak lombok a fán,
Hervadoznak a kerti virágok,
Csak a szivemben nem hervad,
Illatozik: hozzád visszavágyón!

Sárgulnak a lombok a fán,
Hervad az őszi-ruzsza levele.
És én csak nyárról álmodván,
Virágot látok két szép szememben!

Sárgulnak a lombok a fán,
Aratástól nem hangzik a nóta.
Menyasszony egy bájos kislány
Róla dalol a legény azóta . . .

Sárgulnak a lombok a fán,
Elszaladt az illatos meleg nyár.
Legény szíve nagy fájdalomán
A varju is feljajdul: kár, kár, kár.

(Beküldte: MENTES ISTVÁN (Lentiszombathely).)

Elutasították a turai mandátum ellen beadott petíciót. Kálmán István országgyűlési képviselőnek a turai választókerületben történt megválasztása ellen az ellenpárt tagjai a választás után azonnal petíciót nyújtottak be a közigazgatási bírósághoz. A bíróság október hó 30-án tárgyalta a petíciót s a panaszló ügyvédek felszólalása után a benyújtott panaszt érdemi tárgyalás nélkül, alaki okok miatt elutasította.

Az Egységspárt küldöttsége Kossuth Lajos és Rubinek Gyula sirjánál. A Keresztény Kisgazda- és Földmives Párt kegyeletos ünneppel adózott Halottak-napján Kossuth Lajos és Rubinek Gyula emlékének. A párt népes küldöttsége Rubinek István vezetésével kivonult a Kerepesi-temetőbe, ahol Kossuth Lajos sírjára hatalmas koszorút helyezett. Kossuth-mauzoleumánál Csizmadia András országgyűlési képviselő mondott beszédet a párt nevében. Rubinek Gyula sírjánál Váry Albert országgyűlési képviselő beszélt, majd pedig megkoszorúzta Rubinek Gyula sírját.

Átszakadt a lillafüredi tó gátja. A lillafüredi Palota-szálló mellett elterülő Hámori-tó vize több méter hosszúságban alámosta a Hámor község felé vezető gátat. A gát vízmosás következtében beszakadt és október hó 29-én éjszaka előntéssel fenyegette a községet. Miskolcra árkáskatonákat vezényeltek a veszélyeztetett zsilip helyreállítására. A katonák az elzáró zsilipeket felhúzták és megerősítették a gátat, amellyel sikerült a vízömlést megakadályozni.

Kormányrendelet a vitézi címről. A napokban a kormányrendeletet adott ki, amely szerint a vitéz cím viselésére a Vitézi Rendnek azok a tagjai is jogosultak, akik vitézi telket még ezideig nem kaptak.

Berki Gyula betegsége. November elsején az a megdöbbentő hír terjedt el a fővárosban, hogy Berki Gyula országgyűlési képviselő váratlanul elhunyt. A hír szerencsére teljesen alaptalannak bizonyult. Annyi igaz, hogy Berki Gyula, akit súlyos gyomorbetegséggel hosszú ideig szanatóriumban kezeltek, pihenés céljából Siklóásra utazott. Orvosai remélik, hogy a közkeletvétségnek örvendő országgyűlési képviselő rövidesen meggyógyul és ismét teljes erővel vehet részt a politikai életben.

Béri Balogh Ádám kuruc vezér emléke Szekszárdon. Szekszárd város díszes emléket állított Béri Balogh Ádámnak, II. Rákóczi Ferenc híres dandárparancsnokának emlékére. A szép emlékművet október hó 25-én avatták fel nagyarányú ünnepség keretében. Az ünnepélyen megjelentek a hős tábornok leszármazottjai és ott voltak még Perczel Béla főispán vezetésével a vármegye és a város vezetői. A város nevében vitéz Vendel István szekszárdi polgármester koszorúzta meg az emlékművet.

Két és félelvény fegyházra ítelték Balássy századost. A budapesti honvédtörvénysszék több hetes tárgyalás után a múlt hét folyamán hirdetett ítéletet Balássy László volt csendőrgazdászati százados bűnügyében. Balássy László, mint ismeretes, különféle visszaéléseket követett el a csendőrségi építkezésekkel kapcsolatban. A bíróság a volt századost nyolc rendbeli megvesztegetés, tizenkét rendbeli közokirathamisítás, nyolc rendbeli csalás és hatóság elleni rágalmozás miatt két és félelvény fegyházbüntetésre, továbbá kétezer pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletben a százados védője és az ügyész is megnyugodott s így az ítélet jogerőre emelkedett.

Katolikus nap Békésabán. Október hó 25-én, vasárnap, Békésabán társadalmi katolikus napot rendezett, amelyen megjelent Ernszt Sándor dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter és Huszár Károly volt miniszterelnök, Czettler Jenő, a képviselőház alelnöke és Fröhvirth Mátyás országgyűlési képviselő társaságában. Ernszt Sándor dr. kultuszminiszter reggel 9 órakor felszentelte az Ottokár misszióházat, majd tíz órakor megjelent a nagytemplomban tartott ünnepi szentmisén. Az isentisztelet után közgyűlés volt, amelyen főként a katolikus öntudatról és a társadalmi kérdésekről volt szó. A közgyűlést díszdebél követte, majd pedig különféle szakosztályok tartottak gyűlést. Este hat órakor körmenet zárta be a jól sikerült katolikus napot.

A református zsinat záróülése. Az országos református zsinat, amely 1928. évben indult meg Budapesten, hároméves tanácskozás után, október hó első napjain tartotta záróüléseit. A záróülések első ülésén a megjelent zsinati tagok meleg ünenplésben részesítették Baltázár Dezső püspököt, akit a Kormányzó Ur az első osztályu magyar érdemkeresztal tün-tetett ki. Az üléseken előterjesztették a zsinat által hozott kilenc törvényeket, amit a zsinati tagok harmadszori olvasás-ban elfogadtak.

Bágyadt, levert, dolgozni képtelen egyéneknek a természetes „Ferenc József“ keserűvíz szabaddá teszi a vérkeringést és emeli a gondolkodó- és munkaképességet. Beható kórházi kísérletek folyamán bebizonyult, hogy a Ferenc József viz szellemi munkásoknál, neuraszténias embereknek és betegeskedő asszonyoknál rendkívül jótékony hatásu gyomor- és béltisztító szer. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Nagy kedvezmény a Vasárnap előfizetőinek és olvasóinak

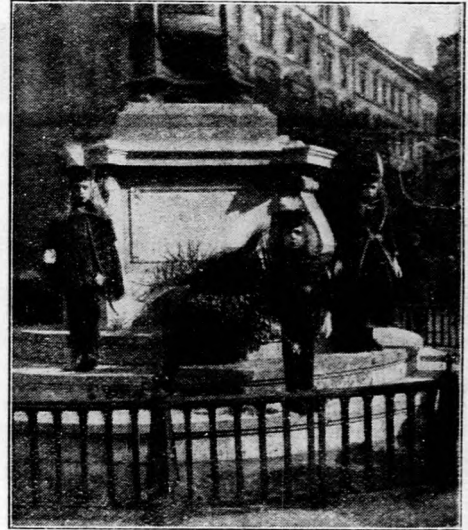
Szibéria a nagy temető

című Mészöly Jenő ny. ezredes kiadásában megjelent könyv beszerzésénél! A könyv bolti ára 3 pengő helyett a lap kiadóhivatala útján kapható 1 pengőért, az összeg, valamint a portóköltség előzetes beküldése ellenében. A könyvben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását írja le. A könyv piac legérdekesebb olvasmánya.

Vegye igénybe e páratlan kedvezményt, melyet a Vasárnap ezzel nyújt.

Halálra ítélték egy vasuti merénylőt.

Laki István és Héjjas Mihály pusztaszentotornyai földművesek október hó 29-re virradó éjszaka merényletet kíséreltek meg a *Mezőhegyesről Orosháza felé haladó motorosvonat ellen*. Laki István kitépte az egyik vasuti átjárónál lévő figyelmeztető táblát és azt a sínekre tette. A vonat első kerekai keresztülmentek a vasrudon, a második kerek azonban egy darabig maga előtt tolt. A szerencsétlenség csak azért nem következett be, mert a vonat vezetője lefékezett. A tettesek azzal védekeztek, hogy *nagyon haragudtak a vonatra*, mert pénz híjján, gyalogolni kellett. A statáriális rendeletre való tekintettel a gyulai ügyészség mindkettőjüket statáriális bíróság elé állította. A statáriális bíróság *Laki Istvánt kötél általi halálra ítélte*, vádlottársát, *Héjjas Mihályt pedig bizonyíték híjján felmentette*. A bíróság, mint kegyelmi tanács Laki István kegyelmi kérvényét felterjesztette a kormányzó Urhoz. Lapunk zártáig még nem történt döntés.

Disznymagyarba öltözött gyermek-örsg Halottak-napján, a Baththyány-örökmécs előtt, Budapesten.

Még be lehet jelenteni a biztosítások valorizálását. Ismeretes, hogy az életbiztosítások valorizálására vonatkozó kérelmek benyújtásának határideje még az év április hónapjában lejárt. A benyújtott kérelmek alapján több mint ötmillió aranykorona értékű biztosítás átértékelését kérelmezték a biztosítottak. A valorizálásra elfogadott életbiztosítások jegyzékét a pénzügyminisztérium november elsejéig közösméltette és a közösméltetés alatt több olyan biztosított jelentkezett, aki a jelentkezést előbb elmulasztotta. A pénzügyminisztérium most elrendelte, hogy azok a biztosítottak, akik eddig nem jelentették be igényüket a biztosítás valorizálására, még pótlólag bejelenthetik igényüket az illető biztosító társaságnál. A biztosító társaság a bejelentést elfogadni tartozik.

Véres háborúság Bánokszentgyörgyön. Véres lövöldözés volt október hó 29-én a zalamegyei *Bánokszentgyörgy* községben, ahol a szomszédos várföldi legények sortűzet adtak le a falusi cigánykaravánra. A lövöldözést megelőzően néhány nappal a cigányok két várföldi gazdálkodót: *Lukács Gergelyt és Lukács Ferencet* a cigányputrik előtt megtámadták és véresre vertek. A községben nagy felháborodást keltett a cigányok támadása és ezért a legények elhatározták, hogy megbüntetik a cigányokat. A cigányok a legények elől Bánokszentgyörgy községbe menekültek. A legények azonban ide is követték őket s rájuk lőttek. A lövöldözés alkalmával *Kolompár Vilma és Kolompár Erzsébet* cigányleányok meghaltak. Az egyik cigányleány három éves gyermeke is meghalt. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Östermelői igazolványokat hamisított egy asszony. Schiller Ferencné budapesti piaci árus *Koszt Zoltán* rovtomultu pincérrrel együtt östermelői igazolványokat hamisított. Az asszony hamis kérvény alapján a főváros közlekedési igazosztályától *hatsz darab östermelői igazolványhoz jutott*, amelyeket jó pénzért árusított, Schillernét és a pincéret letartóztatták.

Újra járják az omnibuszokat a fővárosban. A székesfővárosi autóbusszüzem az általános takarékoskodásra való hivatkozással elhatározta, hogy az autóbusszjáratokat megritkítja s több autóbusszonalat beszüntet. A forgalomból kivont autóbusszokat a *nyugalomba helyezett omnibuszokkal akarják pótolni*, így tehát a főváros lakói *evv szép napon arra öbrennek*, hogy a tíz év óta pihenő ócska omnibuszok ismét megjelennek a főváros utcáin.

Világhírű *Hió* gyermekkosci nagy-bani árban, bődoladals, ernyővel sülyeszthető **P. 46.—**
faoladals, ernyővel sülyeszthető **P. 65.—**
angol modern kosci **P. 75.—; 80.—; 90.— 98.—**
játék babakosci erős sport **P. 5.— 6.—**
játék babakosci ernyővel **P. 9.— 10.80**
finom babakosci **P. 17.—**
gyermektriciikli, 3—5 éves gyermekeknek, elől nagy kerékkel, állítható tyereggel, kisebb **P. 15.—**, nagyobb **P. 17.—**
gyermekautó, piros vagy fehér színben, párnázott **P. 40.—**
lánchajtással **P. 50.—**

Nagy javítóműhely, képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v.

Gyujtogató községi bíró. A pécsi rendőrség elfogta *Janó Sándor* drávascehi gazdálkodót, a községi bíráját, akit kilenc gyujtogatás büntetének gyanuja miatt vettek őrizetbe. A csendőrség megállapította, hogy *Janó Sándor* meg 1924. év őszén kilenc falubeli gazdálkodó szérűskertjét felgyujtotta. A gyujtogató bíró beismerő vallomást tett.

Egymillió lírát hagyott Mussolinira egy olasz tisztviselő. Olaszország *Menaggio* nevű városában ez év szeptember havában elhunyt *Revel József* állami tisztviselő, aki *végrendeletében egymillió lírát hagyományozott Mussolininak nagyrabecsülése és tisztelete jeléül*. Az olasz miniszterelnök elrendelte, hogy az örökölt összeget közjótékonyasági célra fordítsák.

A bennlőkkel együtt a Tiszába fordult egy gabonás csónak. *Tiszabercel* közelében a napokban az egrí káptalan gazdaságához tartozó cselédek a Tiszán keresztül csónakon gabonát szállítottak. Amikor a csónak már a part felé közeledett, a csónakban lévő: *Barkóczi Ferenc, Gács Margit és Csirinyi Anna* gazdasági cselédek hirtelen felállottak. A csónak hirtelen megbillent s a bennlőkök a rakományval együtt a Tiszába fordultak. A szerencsétlenség következtében *mindhárman a Tiszába fulladtak*.

Megmérgezte magát egy földbirtokos, mert a csehek elvették birtokát. Október hó 30-án az egyik budapesti szállodában megmérgezte magát *Siechermann Mihály* felvidéki földbirtokos. Az ötvenhatéves földbirtokosnak ezerholdas birtoka volt a Felvidéken s a csehek a birtok nagyrészt elvették. A cseh „földreform” teljesen tönkretette Siechermann, aki anyagi romlása feletti bánatában halálra szánta magát és szállóbeli lakásán nagyobb adag veronált vett be. A mentők azonnal ápolás alá vették és remélhető, hogy életben marad.

Megtámadták a rendőröket a lakodalmasok. A napokban az egrí földműves olvasóköri helyiségében lakodalmas mulatság volt, amelyen mintegy kétszázan vettek részt. Három vendéglegény mulatozás közben verekedni kezdett, mire a jelenlévő rendőrök a kötekedőket be akarták kísélni az őrszobára. A lakodalmas nép azonban a legények pártjára állt s egy leány vezetésével a rendőrökre rontott, akiket ütni-verní keztek. A rendőrök a támadók ellen kénytelenek voltak kardot rántani. A támadás hat résztvevőjét elfogták s kihallgatás után át kísérték az ügyészségre.

Visszanyeri fiatalkori eredeti hajszinét, ha az „Ibis” kelti hajfíjtó regenerátort használja. *Okvetlen próbálja meg, 5—6 nap alatt bajszának, szakállának visszaadja eredeti természetességét.* Itt az a fődolog, hogy *nem festék, nem ártalmas.* A hajhagymát életre kelti és a haj eredeti színét nyeri vissza. Például, ha valakinek szőke haja volt, az szőke lesz, ha barna volt, barna lesz és így tovább. Tegyen egy próbat és rendeljen egy füvegelt, hálals lesz érte. A *Vasárnap*-ra való hivatkozás mellett, kedvezményben részesül. Megrendelhető: *Vellner Herkules-drogéria*, Budapest, Kálvin-tér 5. szám. Postaj csomagokat utánvét mellett szállít.

A SÁTÁN

▼ REGÉNY

▲ IRTA: DIVÉKY ISTVÁN.

(S. közlemény.)

Egyszerre meghökkent egy pillanatra. A vaksötét-ségben halvány derengés támadt, mintha tejszerű felhő ereszkedett volna a szeme elé. Eleinte azt hitte, hogy a sötétségben káprázott el, de az a tejszerű felhő egyre fényesebb lett. Még csak alig észrevehető fény volt ez, valami lilás derengés, ködszerű tünemény, mely lassan himbálódva uszott a levegőben.

Pat anélkül, hogy pillanatra is abbahagyta volna a mindennél fontosabb „fűrészélést“, kimeredt szemekkel figyelte ezt a kísérteties jelenséget.

A lila derengés most szint változtatott, kékes, majd vöröses fényfoltok jelentek meg benne, folytonos kavargásban, mintha láthatatlan kezek valamilyen ismeretlen, ködszerű masszát gyurtak volna a detektív előtt.

— Pokoli színjáték, — mosolygott Pat. — Ugyan mi sül ki belőle?

Nem kellett sokáig várni erre. A tejszerű derengésben mintha tömörebb foltok sűrűsödtek volna össze, egyre himbálódva, libegve, mint a pipa füstje. Lassan-lassan egy emberi fej alakult ki ebből a rejtélyes játékból s ez a fej egyre világosabb és színebb lett.

Ó, most már határozottan meg lehetett ismerni: a meggyilkolt Styx professzor arca jelent meg a detektív előtt. A szakállas, piros arc, amelyet a Spiritiszta Klubban látott először. Ez csalhatatlanul Styx professzor arca volt!

Pat hajlandó volt azt hinni, hogy mégis csak az ő szeme káprázik. Talán csak a megerőltetett agyból vetítődik a szeme mögé a meggyilkolt ember képe, talán csak vizió az egész látomás...

És ekkor halk, alig hallható hangok ütötték meg a fülét. Mintha a sirból, a tulvilágról szálltak volna feléje ezek a hangok, erőtlenekek és tompák voltak, de valami kísérteties fenyegetés sötéltetett bennük:

— Követni fogsz te is...

Styx professzor arca rámeredt a detektívre, a halott ember és a halálra ítélt ember tekintete összeillant egy pillanatra, azután szétfolyt az egész látomás... Eltűnt, felszitta a sötétség.

— Ördögbe is! — állapította meg Pat. — Ugy látszik, itt valaki spiritiszta szeánszot rendez a szórakoztatásomra.

Hirtelen elakadt. Egy gondolat szurt az agyába s ettől a gondolattól repesni kezdett örömeiben a szíve.

— Styx professzor képével és sorsával ijesztgetnek? De hiszen akkor ez azt jelenti, hogy azoknak a kezében vagyok, akiknek részük van a professzor meggyilkolásában.

Csaknem felkiáltott örömeiben.

— Sokkal pompásabban megy minden, mint ahogy remélni mertem! — állapította meg boldogan. Azoknak vagyok a kezében, akiket kerestem! Csakhogy egymásra találtunk! Látod, öreg Pat, mégis csak szerencsés fickó vagy te! Nagy disznód van, annyi szent!

Régi igazság, hogy miként a szerencsétlenség, akként a szerencse sem jár egyedül. Még el sem űlt Pat szívében az öröm, máris újabb meglepődés költözött beléje: a karján feszülő kötel elszakadt. Most már csak néhány erőteljes mozdulat, egy kis erőfeszítés kellett és a detektív boldogan nyujtoztathatta ki megszabadított karjait.

(Folytatjuk.)

TANÁCSADÓ

Kérdés: Szomszédommal rádiót akarunk felszerelni. Egy készüléket akarunk venni majd, amelyről mind a ketten hallgatunk. A rádióelőfizetést közösen vállaljuk. Szabad-e ilyen közös készüléket használni? (Ifj. Sz. K., Szegevár.) — **Felelet:** A rádió előfizetési díjat mindig a készülék után fizetik. Ha tehát a készülék például az ön lakásában van, az engedélyt is az ön nevére állítják ki, azonban az ön készülékéről szomszédja is hallgathat. A rádió előfizetődíjat mindig az engedélyes tartozik megfizetni. Maguk azután kettesben megoszthatnák a fizetésen.

Kérdés: 1. Vitéz vagyok, leány gyermekeim vannak. Örökölheti-e legidősebb leányom a vitézi telket? 2. Milyen módon kaphatja meg legidősebb leányom jövedéleli férje a vitézi címet? (Hű előfizető.) — **Felelet:** Menjen el a Vitézi Székhez, ahol megmondják a pontos választ mindkét kérdésre.

Ki jár ma már ősz fejjel?

Okvetlen próbálja meg! 5-6 nap alatt

ŐSZHAJÁNAK, bajuszának, szakállának visszaadja eredeti természetes „IBIS“ keleti hajifjító regenerátort használja! Nem festők, nem ártalmas. Egy üveggel 1.20, 1.60 P. Postai csomagokat utánvét mellett azonnal küldünk.

Főraktár: VELLNER Herkules Drogéria,
Budapest, Kálvin-tér 5. sz. Telefon: Aut. 847-80.

Ártatlan emberen töltötte ki bosszuját egy legény. Godány Sándor huszonegy éves nagykőrösi gazdalegény az egyik kocsnában összeszólalkozott barátaival, akik alaposan helyben hagyták. A legény vérző fejjel ballagott hazafelé s azon gondolkodott, hogyan álljon bosszút a csufságért. A kasznó közelében Godánnyal szembe jött Pató Nándor magánisztitvélő, mire a legény az ártatlan embert szó nélkül leütötte. Pató eszméletlenül esett össze. A verekedő legény kihallgatásakor azzal védekezett, hogy valakin meg kellett bosszulnia magát. A különös bosszúállás ügyében büntvádi eljárás indult meg.

Agyonlőtte magát egy tizenhatéves diák. Megrendítő diák-öngyilkosság történt október hó 30-án a fővárosban, ahol Gosztonyi Andor tizenhatéves gimnáziumi tanuló édesanyjának, Ó-utca 3. sz. alatti lakásán revolverrel mellbelőtte magát. A fiatal diák a budapesti Berzsenyi Dániel-gimnázium hatodik osztályos tanulója volt. Az öngyilkosság előtt az iskolában tornára után bizonyos tornaszerek használatára körüli vádak merültek fel több diák ellen s az ügy miatt Gosztonyit is kihallgatták. A tulságosan önézetes fiú annyira magára vette a gyanúsítást, hogy amikor az iskolából hazament, öngyilkosságot követelt el. A rendőrség vizsgálatot indított a diáktragédia ügyében.

Szőlészeti, borászati,

gyümölcsészeti, mezőgazdasági, állattenyésztési, szeszifőző, mustbesűrítési, konzerv terén, 1932. január 1-én 27 évi praxissal rendelkező szakegyen állását óhajtaná változtatni. Cim a kiadóban megduhadó.

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

Ausztria ár ár ár
ár ár ár

(Beküldte Ráczkevi István Kistokajból.)

2. Szórejtvény.

H₂O nép
(t=i)

(Beküldte Illés Ferenc Fonyódról.)

3. Pontrejtvény.

N . b . n . s . a . a . y . r .

(Beküldte ifj. Balázs Elek Harsányból.)

4. Szórejtvény.

nem kicsi síró

(Beküldte ifj. Tomaszovszky Mihály Nyiregyházaól.)

5. Szórejtvény.

rém E T vizi állat T

(Beküldte Gusztics János Háromfáról.)

6. Szórejtvény.

igy indítják a lovat SZ tejtermék
(e=o)

(Beküldte Balázs Béla Noszvajról.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 49-ik számban közöljük.

A 43-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szórejtvény: **Szekelyek**. 2. Szórejtvény: **Rejtvény**. 3. Szórejtvény: **Győr**. 4. Szórejtvény: **Kereskedelem**. 5. Betűrejtvény: **Ésik eső**. 6. Szórejtvény: **Boda Mihály**.

Helyesen megfejtették: Bagl Márton, Fekete Imre, Fűves Judit, Keskés Béla, Nagy György, Tóth Péter, Budai József, Ifj. Béres K. János, P. Szűcs Jánosné, Salatz Gyula, Hamar László, Simon Viktor, Palotai József, Szekrényesi Károly, Szántó István, Gábor Ildikó, Mészlányi Margit, Boeska István, Veres Andre, Faludi János, Zsiros Péter, Szőke József, Salamon Pál, Rábai Jánosné, Biró Eszter, Horváth Kálmán, Kerekes Bodziszár, Pénzes Béla és Szántó Emil.

Jutalomkönyvet nyertek: **Tóth Péter (Turkeve)**, **P. Szűcs János (Dévaványa)**, **Salacz Gyula (Dusnok)**, **Simon Viktor (Alsópáhok)** és **Szánthó István (Tápiószéle)**.

A 44-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, jövő héten közöljük.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (M. kir. földművelésügyi minisztérium, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11.) közlése szerint

munkást keresnek :

Holczér Gyula dr., Szeged-felsőtanai gazdasága részére keres egy 30 év körüli, hosszabb gyakorlattal bíró, családostól kertészt, aki a szőlő kezeléséhez (vincellér) ért. Ajánlatok levélben, bizonyítványmásolatok csatolása mellett Holczér Gyula, Szeged, Széchenyi-tér 2/a. címre nyújtandók be.

Gál Jenő (Budapest, Istenhegy, Konkoly-Thege Miklós-ut) keres azonnalra egy magányos, szorgalmas, koránkező éves gazdasági eselédet, ki faragáshoz is ért, koszosztra. Évi bére 300 pengő, lakás, mosás élelmezés.

VÁSÁROK JEGYZÉKE

November hó 8-án, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Bácsbokod, Kápolna, Kenderes, Magyarkeszi (sertésvásár bizonytalan), Mohács, Mór (sertésvásár bizonytalan), Mosonszentjános, Nyírbakta, Poroszló (sertésvásár bizonytalan), Rakamaz, Romhány, Sárosd, Szigetszentmiklós, Székszó, Tiszacsege, Várpalota, Veszprém. — Kirakodóvásár: Budapest.

November hó 9-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Alsóság (sertésvásár bizonytalan), Kölesd, Nagyszakácsi (sertésvásár bizonytalan), Sármellék (sertésvásár bizonytalan), Vasvár (sertésvásár bizonytalan).

November hó 10-én, kedden.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Ajka, Bükkösd, Győrszentmárton, Gyulakeszi, Körmen (sertésvásár bizonytalan), Toponár (sertésvásár bizonytalan), Tótszentmárton, Zalaszentgrót. — Kirakodóvásár: Budapest. — Ló- és marhavásár: Székesfehérvár. — Ló-, marha- és sertésvásár: Kisterenye.

November hó 11-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Hajdudorog, Keszthely (sertésvásár bizonytalan), Kisbér (sertésvásár bizonytalan), Lajoskomárom (sertésvásár bizonytalan), Nyírbátor, Püspökkladány, Szabadszentkirály, Tabajd. — Kirakodóvásár: Budapest, Kisterenye. — Ló- és marhavásár: Devecser.

November hó 12-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Aszód. — Kirakodóvásár: Budapest. — Marha- és sertésvásár: Gyoma.

November hó 13-án, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Cibakháza. — Ló-, marha- és sertésvásár: Szegvár. — Lóvásár: Gyoma. — Ló- és marhavásár: Makó. — Kirakodóvásár: Budapest.

November hó 14-én, szombaton.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Alberti, Abádszalók, Jászapáti, Jászkisér, Kiskunmajsa, Kunszentmárton. — Kirakodóvásár: Budapest.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak november hó 2-án.)

GABONATŐZSDE

KÉSZÁRUPIAC

A készárupiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó azonnal (prompt) szállítani, a vevő azonnal fizetni köteles. Ezek az árak tehát a termények valószínű forgalmi árát jelentik, Budapestben.

Buza, tiszavidéki, 77 kg-os 10.65—10.85, 78 kg-os 10.80—11.00, 79 kg-os 10.95—11.15, 80 kg-os 11.00—11.20, felsőtiszai 77 kg-os 11.15—11.35, 78 kg-os 10.30—10.50, 79 kg-os 10.45—10.65, 80 kg-os 10.50—10.70, fejérmegrei és dunántúli 77 kg-os 10.00—10.25, 78 kg-os 10.15—10.45, 79 kg-os 10.30—10.55, 80 kg-os 10.35—10.60, pestvidéki 77 kg-os 10.05—10.30, 78 kg-os 10.20—10.45, 79 kg-os 10.35—10.60, 80 kg-os 10.40—10.65, bacsikai 77 kg-os 10.00—10.25, 78 kg-os 10.15—10.40, 79 kg-os 10.30—10.55, 80 kg-os 10.35—10.60. Rozs, pestvidéki és egyéb 11.30—11.40, árpa, takarmány, elsőrendű 16.50—19.75, másodrendű 16.00—16.25, felvidéki sörápa, elsőrendű 19—23, egyéb sörápa 17.50—19.50, zab elsőrendű 18.25—19.00, másodrendű 17.80—18.20 pengő métermázsánként.

Eredeti

The Whitworth kerékpárok

Central-Bobbín varrógépek. Gramofonok és rádiók kényelmes részlete. Alkatrészek nagybani árban Friss külsők P 5.80-tól, belsők P 1.80-tól, lánc P 2.80-tól, stb. Nagy javítóműhely. 1000 képes árjegyzék ingyen. Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körtút 3/v.

HATÁRIDŐPIAC

A határidőpiacon jegyzett árak olyan terményekre vonatkoznak, melyeket az eladó csak bizonyos idő múlva köteles szállítani, a vevő pedig ugyanakkor fizetni. Ha valaki például novemberben márciusi búzát vesz, illetőleg elad, akkor az eladónak márciusban kell szállítani a búzát, a vevőnek pedig ugyanakkor kell fizetni az árat.

Buza decemberre 10.64—10.65, márciusra 11.75—11.76, rozs decemberre 12.20—12.22, márciusra 13.22—13.25, tengeri májusra 13.50—13.62 pengő métermázsánként.

A készáruipiac és határidőipiac gabonaárát boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön magterelő és magkereskedelmi r.-t. heti jelentése.) A lefolyt héten is az üzlet esendős volt. A németországi devizakorlátozások gátolták az élénkbe forgalom kialakulását. Löhreemag. Irányzata kissé élénkebb, amennyiben a külföldi érdeklődés javult, a termelők részéről kínált tételek könnyen voltak elhelyezhetők. Lucernamag lanya. csak jöminőségű árunak volt némi kereslete, gyengébb minőségek iránt érdeklődés egyáltalában nem volt. Gallacimagg keresett, kínálata a mult betivel szemben növekedett, irányzata továbbra is szilárd. Mák. Tartott árak mellett jobb érdeklődés mutatkozott. — A budapesti áru- és értéktársa hivatalos jegyzései 100 kilónként. nyersáruért, budapesti paritásban: káposztarepce 21—22, vörös köles 15—16, vegyes köles 14—14.50, lucerna 70—75, löhre 115—125, lenmag I. 22—22.50, lenmag II. 21.50—22, kék mák 63—64, Viktória-borsó 20—26, zöldsörpó 16—20 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzardara 44—48, duplanullás finom részliszt 38—42, nullás 38—42, kettős főzőliszt 35—38, négyes kenyérliszt 34—36 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmanypiac. Árpakorpa 13, borsóhéj 12.50, borsókorpa 12, buzakonkoly 12, konkolydara 12.50, lenmagpogácsa 20, napraforgópogácsa 18, repepogácsa 13, rozskonkoly 12, rozskorpa 11, rozsoeszo 10, rozstakarmanypogácsa 14.25, szójabab-pogácsaliszt nagyban 26, kicsiben 28, tökmagpogácsa 20 pengő métermázsánként.

Takarmanypiac. Réti széna, másodrendű 8.50—9, réti széna, harmadrendű, csomagolásra 6.75, muharéna 7—8.50, muharéna 6—6.50, muhar- és szénakeverék 8, lucerna 9—12.50, alomszalma elsőrendű 4.40—4.50, alomszalma másodrendű 4—4.10 pengő métermázsánként.

Cirokszakál, takaró szalma átlagárban 18, béléss szalma átlagárban 8 pengő métermázsánként. — Cirokmag 10 pengő métermázsánként.

Borjúvásár: Élő belföldi szopós borjú: Elsőrendű 0.72—0.82, kivételesen 0.86, másodrendű 0.48—0.70 pengő kilogrammonként, élőszuliban.

Tenyészmarhák és jármosok. Elsőrendű belföldi jármoskőr (tarka) 0.62—0.64, elsőrendű belföldi jármoskőr (fehér) 0.62—0.64, 1½—2 éves üszök 0.58—0.61, 1½—2 éves tinók 0.58—0.61, fiatal, friss fejés tehén 0.85—0.95 pengő kg-ként élőszuliban.

Lóvásár. Uskó 35—65, igaz kosólló (nehéz, nyugati fajta) 300—400, igaz kosólló (könnyű, nyugati fajta) 180—380, alárendelt minőségű lovak 30—180, vágólovak 25—130 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökör 71, gyenge 52, középminőségű bika 45—58, középminőségű tehén 45—56, gyenge 38—45, bivaly 26, növendék 36—62, eszontozni való marha 24 fillér kg-ként élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 96—108, közepes 108—114, nehéz sertés 114—118, prima keresztzett 112—114 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 0.70, tarka (40 kg-ig) 0.75—0.80, 40 kilón felül 0.85—0.90, borjubőr, rövid lábbal (6.65 kg-ig) 1.20—1.25, nehezebb 1.07—1.12 pengő kg-ként.

Husvásár. Marhahus a nyílt piacokon: Rostélyos, vastagthúszú, felsől, fehér pecsenye, hosszú, gömbölyű felsől 160—320, fartó, lapocka, puhahúszú 142—180, szegye, dagadó 100—180, gulyásnak való 100—180 fillér kilogrammonként. — Borjúhús: Felszeletelt comb 260—380, sütnivaló 120—320, pörköltnek való 100—200 fillér kilogrammonként. — Juh- és bárányhús: Julcomb 120—200, gerinc 100—160, lapocka 100—160, pörköltnek való 80—120 fillér kilogrammonként. — Sertéshús: Friss karaj 200—280, friss comb, taria, lapocka 172—200, friss oldalas 170—200, füstölt sertéshús, helybeli karaj, lapocka, taria, oldalas 200—320, vidéki 200—320, olvasztani való szalonna 168—200, sózott kenyérszalonna 200—240, füstölt 200—260, hárj 180—210, zsiros tepertő 220—240, helybeli sertésszár 180—200 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 180—320, csirke 90—240, ruca 160—220, pulyka 250—400 fillér darabonként. — Lélelt állatok: Tyúk 160—220, csirke 170—280, hizott ruca 150—170, sovány 140, lud, hizott 150—180, sovány 140, pulyka, hizott 160—200, sovány 140—150, ludmáj 300—700, ludzsír és hárj 200—240 fillér kilogrammonként. — Tojás: Friss teatojás 12—14, főzőtojás 9—12 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul, borbén darabonként 200—400, kifejve, bőr nélkül 140—150, szarvascomb 200—260, gerinc 300—400, lapocka 100—150, többi része 60—100, őzgerinc 500—600, comb 280—

300, többi része 60—100, vaddisznógerinc 200—240, comb 200—240, többi része 60—150 fillér kilogrammonként, fácán 200—300, fogoly 100—160 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Harsa 300—500, csuka 200—300, ponty 160—200, kárász 100—140 fillér kilogrammonként. — Kák: Folyami rák 18—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Tejlestje 28—36, lefelőzött 16, aludtje 100, tejszín 260—320, tejföl 140—200, centrifugált teavaj, tömbben 280—320, 10 dekás csomagolásban 320—420, főzővaj 240—280, szedett vidéki 240—280, tehénúrtó 80—100, sovány tehénúrtó 46—70, juhtúró 180—240, kevertúró 140—200, juhsajt 200—280, ementáli sajt, hazai 320—500, trappista, hazai 200—360 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lencse 38—80, hántolt borsó, feles 40—80, bab, fehér, aprószemű 28—32, nagyszemű 40—100, színes 36—48, finom árpakása 70—100, durva 46—68, tojássos tarhonya 96—100 fillér kilogrammonként.

Zöldég. A nyílt piacokon: Sárgarépa csomója 4—16 fillér kilogrammonként, petrezselyem zöldjével csomója 4—16, zeller zöldjével darabja 3—20, zeller kilogrammja 36—40, petrezselyem kilogrammonként 12—18, kalarábé darabja 2—8, kevert zöldség 14—20, kalarábé, őszifajta 12—16, karfiol 26—50, vöröshagyma, makói 32—40, közönséges 30—36, fokhagyma zöldjével csomója 40—70, cékla 16—24, fejeskáposzta, hazai 8—14, savanyított káposzta 36—40, kelkáposzta 14—24, kelbimbó 80—120, vöröskáposzta, hazai 18—36, fejessaláta, hazai 4—10, fodrossaláta, hazai darabonként 16—30, galambbegy-saláta 140—200, torma, hazai 40—140, őzsi rózsaburgonya 12—16, nyári rózsza 16—18, Ella 10—14, kifli 18—24, tömör csiperkegomba 260—400, tinóru gomba 300—360, szárított gomba 800—1500 fillér kilogrammonként, feketeterék kilogrammonként 16—26, hónaprosztek csomója 6—10 fillér kilogrammonként, Ecetben savanyított 100—120, vizes 60—80, paprika, apró 1—2, nagy paprika darabja 2—6, paprika, nagy kilogrammonként 20—56, apró kilogrammonként 20—36, savanyított paprika kilogrammja 100—120, süttötök kilogrammja 16—20, főzőtök kilogrammja, újdonság 14—20, tök, gyalult kilogrammja 32—40, paradicsom 22—36, konzerv literje 70—80, vajbáb 80—150, zöldbab kifejtett 60—140, zöldborsó 70—140, sóska 20—36, paraj, tisztított 14—16, gyökéres 12—18 fillér kilogrammonként, zöld tengeri csó darabonként 8—12 fillér.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 40—140, közönséges 20—60, nyári édes 26—60, rétesalma 26—50, nemes falkörte 56—140, közönséges 26—70, berzenci szilva 56—80, birsalma 18—60, esemeszölő 46—70, borszölő 20—28, feketeszölő 18—22, közönséges szőlő 24—30, naspolya 40—80, gesztenye 28—80, áfonya 140—160, hazai aszaltszilva 100—130, szilvaiz 140—160, gyümölcsiz 140—320, nagy papirhéjú dió 100—160, keményhéjú dió 60—90, dióhéj 240—400, mogyoró, héjazott 320—440, mandula, héjazott 400—640 fillér kilogrammonként.

Burgonya. Nagyban árak: Az árak készpénzben, aranypengő értékben, 100 kg-ként, budapesti paritásban értendőek és magyar átlagminőségű, azonnal szállítandó árua vonatkoznak. Wohltmann, étkészésre 5.10—5.30, Wohltmann, ipari 3.70—4, Krüger, étkészésre 5.20—5.40, Ella, étkészésre 6.50—7, nyári, rózsza, étkészésre 11—11.50, őszi rózsza, étkészésre 8—9 pengő.

Fűszer, mák, méz és háziszappan. A nyílt piacokon: Édes, nemespaprika 340—400, félédes gulyás 320—360, rózspaprika 260—320, erős 160—240, kereskedelmi 120—140, kék mák 90—110, pergetett méz 120—160, háziszappan 120—152, közönséges szappan 90—110 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak, Szegeden: Édesnemes paprika 1.50—1.60, félédes paprika 1.10—1.30, rózspaprika 0.85—1, másodrendű paprika 0.55—0.65, harmadrendű paprika 0.25—0.30, fűzérés esőves paprika, fűzéréneként 2.00—2.60 pengő. Kalcón: Édesnemes paprika 1.50—1.60, rózspaprika 0.70—0.90, másodrendű paprika 0.30—0.55, harmadrendű paprika 0.20—0.25, fűzérés esőves paprika 0.50—0.60 pengő kg-ként.

Borpic. Honoki vidéken az ubjorarak 6 pengő körül alakulnak ki hektoliter-erőkonként. Természetesen jöminőségű árúért emelt is fizetnek. Az exportot a devizaintézkedések a különböző államokban erősen befolyásolják és az exportterékenyég ennélfogva visszaesett.

Fapiac. A tűzijapiac az árak változatlanul szilárdak. Belföldi búkkhasbáfért 330—335, tölgy- és cser kéteves hasbáfért, 290—300, egyéves árúrt 260—270 pengő fizetnek budapesti paritásban vagononként. Fenyőfában az üzletmenet nagyon esendes, lombfában már van némi érdeklődés tölgy, körisrönk, jobb búkkanyag iránt, míg a diófa-üzlet elesendesett.

Idegen pénznemek vetélti és eladási ára november hó 2-án. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Egy pengőnél többre kerül egy darab: Angol font 20.75 (22.25); dollár 5.68 (5.72); hollandi forint 2.29 (2.30); német márka 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11). — Egy pengőnél kevesebbre kerül: Csehkorona 16.84 (16.98); dinár 10 (10.10); francia frank 22.25 (22.55); lengyel zloty 63.35 (64.15); olasz lira 28.75 (29.55); oláh leu 3.38 (3.48) fillér darabonként.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MATYK EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.